

103509

SAMENVATTING

Instemmingsgeschil regeling gevolgen opheffing scholen voor ouders/leerlingen PO

Het bevoegd gezag van drie islamitische scholen heeft besloten twee scholen per 1 augustus 2007 te sluiten. De sluiting van de derde school per 1 augustus 2007 is een feit vanwege stopzetting van de subsidie als gevolg van leegloop.

Voor de leerlingen is een regeling getroffen voor inschrijving aan andere scholen via een inschrijvingsformulier dat speciaal voor deze leerlingen bestemd is. Met de scholen in de gemeente is afgesproken dat zij zullen meewerken.

De oudergeleding GMR weigerde in te stemmen omdat de scholen zouden moeten worden overgenomen door een islamitisch schoolbestuur.

De Commissie overweegt dat dit argument primair het besluit tot opheffing van de scholen betreft, welk besluit voor de Commissie een gegeven is dat haar thans niet ter beoordeling staat.

Het argument dat het bevoegd gezag zou dienen mee te werken aan een regeling waarbij de huidige schoolgebouwen bestemd worden als dependances van een andere islamitische school, betreft wel de gevolgen van de opheffing van de scholen voor zover daarmee bedoeld wordt dat het bevoegd gezag zich dient in te spannen dat na de opheffing van de scholen de gebouwen de bedoelde dependances worden. Deze door de ouders voorgestane oplossing ligt in de bevoegdheidsfeer van de desbetreffende islamitische school en de gemeente. Nu de staatssecretaris van mening is dat de desbetreffende school niet voldoet aan de door haar gestelde randvoorwaarden waaraan een overnamekandidaat dient te voldoen, kan naar het oordeel van de Commissie redelijkerwijze niet van het bevoegd gezag gevergd worden dat het een regeling voorstelt die er in feite op neer komt dat de scholen opgaan in die school.

Niettemin kan de Commissie er enig begrip voor opbrengen dat de oudergeleding van de GMR, gelet op het hevige verzet van de ouders tegen de sluiting van de scholen, er niet voor heeft kunnen kiezen formeel in te stemmen met de voorgestelde regeling die een rechtstreeks uitvloeisel is van de omstreden sluiting.

Maar als dit voor de Commissie al reden zou zijn om te oordelen dat de oudergeleding in redelijkheid tot het onthouden van instemming heeft kunnen komen, zijn er voldoende zwaarwegende omstandigheden die het voorstel van het bevoegd gezag rechtvaardigen.

De sluiting per 1 augustus 2007 is immers een feit omdat er geen haalbare alternatieven zijn: er is geen geschikte overnamekandidaat gevonden en uit het financieel rapport van KPMG blijkt dat een doorstart van de scholen zou leiden tot faillissement. De regeling die de herplaatsing van de leerlingen onder deze omstandigheden structureert, is daarom passend. Tegen de voorgestelde regeling als zodanig zijn, behoudens het hierboven behandelde argument met betrekking tot de bestemming van de gebouwen als dependances voor een andere islamitische school, door de oudergeleding GMR geen bezwaren ingebracht.

De Commissie stelt bindend vast dat het bevoegd gezag het voorgenomen besluit tot regeling van de gevolgen voor ouders en leerlingen mag omzetten in een definitief besluit.

103509

UITSPRAAK

in het geding tussen:

het interim-bestuur van de Stichting A, gevestigd te B, verzoeker, hierna te noemen het bevoegd gezag

gemachtigde: mr. R. Mulder

en

de oudergeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (oudergeleding GMR) van de scholen die onder het gezag van A staan, verweerster, hierna te noemen de oudergeleding GMR gemachtigde: mr. J.B.M. Veenhuys

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift met bijlagen van 8 juni 2007, ingekomen op 11 juni 2007 en aangevuld bij brief met bijlage van 14 juni 2007, heeft het bevoegd gezag een instemmingsgeschil aan de Commissie voorgelegd met betrekking tot een voorgenomen besluit van het bevoegd gezag d.d. 23 mei 2007 over de regeling van de gevolgen voor de ouders/leerlingen van de opheffing per 1 augustus 2007 van de scholen van het bevoegd gezag. Het verzoekschrift bevat het verzoek om het geschil versneld te behandelen als bedoeld in artikel 28 lid 1 van het reglement van de Commissie. De Voorzitter van de Commissie heeft dat verzoek ingewilligd.

De oudergeleding GMR heeft een verweerschrift d.d. 15 juni 2007 ingediend, per fax ingekomen op 15 juni 2007.

De mondelinge behandeling vond plaats op 18-6-2007.

Het bevoegd gezag werd vertegenwoordigd door C, lid interim-bestuur, en zijn gemachtigde.

De oudergeleding GMR is niet verschenen, hetgeen aangekondigd was in het verweerschrift.

De inhoud van voornoemde stukken geldt als hier herhaald en ingelast.

2. DE FEITEN

Het bevoegd gezag houdt in B drie islamitische basisscholen in stand:

- D (stadsdeel X)
- E (stadsdeel Y)
- F (stadsdeel Z)

Naar aanleiding van het rapport van een incidenteel onderzoek van de Onderwijsinspectie en de auditdienst OCW van maart 2006 met als uitkomst dat er bij A sprake is van tweespalt binnen het bestuur, belangenverstremming, onrechtmatige besteding van bekostiging en gebrek aan transparantie, zijn na overleg met OCW de toenmalige bestuursleden van A teruggetreden en is eind april 2006 het interim-bestuur benoemd, dat door OCW gesubsidieerd wordt. De subsidiebeschikking bepaalde dat het interim-bestuur opdracht heeft orde op zaken te stellen en een nieuw bestuur uit de B islamitische gemeenschap te benoemen.

De vorming van een nieuw bestuur is niet tot stand gekomen omdat mogelijke kandidaten toch geen bestuurslid wensten te worden, onder meer omdat er geen verzekeraar bereid gevonden werd de bestuurdersaansprakelijkheid te verzekeren.

Vervolgens heeft er overleg plaatsgevonden tussen OCW, de gemeente B, en de stadsdelen Y, X en Z en het interim-bestuur. Daarop heeft de staatssecretaris de subsidie voor het interim-bestuur verlengd. In de subsidiebeschikking wordt uitgegaan van 2 mogelijke scenario's, namelijk overname per 1 augustus 2007 door een serieuze overnamekandidaat die voldoet aan een aantal door de staatssecretaris gestelde randvoorwaarden dan wel opheffing van de scholen per 1 augustus 2007. Omdat voor beide scenario's 1 augustus 2007 als einddatum geldt, is door het bevoegd gezag tegelijk met de overnamebesprekingen het traject ingezet voor sluiting van de scholen per 1 augustus 2007 voor het geval overname per die datum niet gerealiseerd zou kunnen worden.

In verband met het scenario 'sluiting van de scholen' is in overleg met de gemeente B en de stadsdelen Y, Z en X afgesproken dat OCW, de gemeente en de stadsdelen zullen waarborgen dat ingeval van opheffing de circa 600 leerlingen op een goede school komen en dat voor het personeel bemiddeld zal worden zodat de medewerkers elders aan de slag kunnen.

In verband met het scenario van overname van de scholen is de Onderwijsstichting G te B bereid gevonden de scholen E en D over te nemen; in verband met leegloop van de F-school, was opheffing van die school per 1 augustus 2007 wegens stopzetting van de bekostiging reeds een feit. De overname door de Onderwijsstichting G is echter niet doorgegaan omdat zowel de GMR van de A-scholen, de oudergeleding GMR als de oudergeledingen van de afzonderlijke MR-en als de ouders de

overname door een niet-islamitische bestuur afwezen. De toezegging van de Onderwijsstichting G om een adviserende rol toe te kennen aan een in te stellen raad voor de identiteit, bestaande uit prominente vertegenwoordigers van de islamitische gemeenschap, heeft dat niet kunnen voorkomen. Omdat er verder geen overnamekandidaat gevonden werd die voldeed aan de door de staatssecretaris gestelde randvoorwaarden bleef het laatste scenario over, namelijk sluiting van de scholen.

Voor de sluiting van de scholen D en E heeft het bevoegd gezag de GMR bij brief van 12 april 2007 verzocht advies uit te brengen over beëindiging van de activiteiten per 1 augustus 2007. Bij brief van 10 mei 2007 heeft het bevoegd gezag het definitieve besluit tot opheffing per 1 augustus 2007 van de scholen D en E medegedeeld. Dit definitieve besluit is genomen zonder dat de GMR het verzochte advies had uitgebracht.

Nadat de GMR te kennen had gegeven dat zijn geledingen niet afzonderlijk wilden vergaderen over de regelingen van de gevolgen voor ouders/leerlingen respectievelijk personeel, heeft het interim-bestuur een GMR-overlegvergadering uitgeschreven voor 23 mei 2007. In die vergadering is de oudergeleding GMR verzocht in te stemmen met het plan ten aanzien van de gevolgen van de opheffing van de scholen voor de ouders/leerlingen. Dat plan is blijkens de notulen ter vergadering mondeling toegelicht: ouders krijgen na 1 juni 2007 de gelegenheid hun kind bij een andere school in B in te schrijven; de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) B verstrekt per leerling een gewaarmerkt formulier waarmee de leerling op één school kan worden ingeschreven en de B schoolbesturen hebben aangegeven dat zij volledig zullen meewerken aan herplaatsing van de leerlingen.

Ter vergadering is door de oudergeleding GMR geen antwoord gegeven op het instemmingsverzoek. Bij brief van 29 mei 2007 hebben de GMR, de oudergeleding van de GMR, de afzonderlijke MR-en en de oudergeledingen van de MR-en en de ouders het bevoegd gezamenlijk medegedeeld dat zij overname door de Onderwijsstichting G afwijzen omdat het geen islamitisch bestuur betreft.

Op 31 mei 2007 heeft nog overleg plaatsgevonden waarbij de GMR, het bevoegd gezag, OCW, gemeente B, H (Islamitische Scholen Besturen Organisatie) en de Onderwijsstichting G aanwezig waren. In dat overleg heeft de GMR de overname door de Onderwijsstichting G afgekeurd.

Ten slotte hebben op 4 en 5 juni 2007 informatie-avonden voor ouders plaatsgevonden waarbij zij door het interim-bestuur, de gemeente B, de stadsdelen en OCW geïnformeerd zijn over de inschrijving van de leerlingen aan andere scholen.

3. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De bevoegdheid en de ontvankelijkheid

De scholen van het bevoegd gezag zijn aangesloten bij de Commissie.

De oudergeleding stelt zich in haar verweerschrift op het standpunt dat het bevoegd gezag niet-ontvankelijk is in zijn verzoek omdat er door het bestuur nooit een voorstel voor de regeling van de gevolgen is gedaan en er dus geen geschil kan zijn. Het aanmeldingsformulier voor inschrijving van de leerlingen bij een andere school en de afspraken die met diverse schoolbesturen zijn gemaakt, betreffen acties van de DMO van de gemeente B en zijn volgens de oudergeleding geen regeling in de zin van de WMS. Bewijs daarvan is het feit dat, hoe de uitspraak van de Commissie ook zal luiden, er in de praktijk niets zal veranderen aangezien de ouders hun kinderen toch bij een andere school zullen moeten inschrijven en daarvoor de aangegeven richtlijnen moeten volgen, aldus de oudergeleding in haar verweerschrift.

De Commissie overweegt dat de oudergeleding in haar verweerschrift erkent dat het bevoegd gezag een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van de regeling voor inschrijving van de leerlingen aan andere scholen. Feit is dat de inschrijving aan andere scholen een rechtstreeks gevolg is van de opheffing van de scholen en dat de invoering van het alleen voor de A-leerlingen bestemde aanmeldingsformulier en de afspraak met andere scholen, die inschrijving regelt zodat er wel degelijk sprake is van een regeling van de gevolgen voor ouders/leerlingen in de zin van de WMS.

Door die regeling ter instemming aan de oudergeleding GMR voor te leggen, heeft het bevoegd gezag niet alleen duidelijk gemaakt hoe de inschrijving aan andere scholen geregeld is maar ook dat naast die voorgestelde inschrijvingsregeling geen andere regeling van de gevolgen door het bevoegd gezag

getroffen wordt. Als de Commissie zou oordelen dat de instemming terecht geweigerd is en er voor het bestuur geen zwaarwegende omstandigheden zijn, dan zou dat weliswaar betekenen dat de regeling van DMO nog steeds geldt, maar ook dat de Commissie die regeling alleen niet voldoende zou vinden en dat het bevoegd gezag derhalve zijn voorstel zou dienen aan te passen. De redenering van de oudergeleding dat het in de praktijk niet uitmaakt hoe de uitspraak van de Commissie zal luiden, is derhalve in zijn algemeenheid niet juist.

De Commissie is van oordeel dat het voorstel van het bevoegd gezag zoals ter vergadering van 23 mei 2007 aan de oudergeleding GMR gedaan, een voorgenomen besluit is met betrekking tot de gevolgen voor de ouders of leerlingen van een besluit tot beëindiging van de werkzaamheden van de school als bedoeld in artikel 13 aanhef en onder a Wet medezeggenschap op scholen (WMS). De oudergeleding in de GMR heeft ter zake instemmingsrecht (artikel 13 aanhef en onder a jo artikel 16 lid 1 tweede volzin WMS).

De oudergeleding GMR heeft niet ingestemd met dit voorgenomen besluit. De brief van 29 mei 2007 die mede namens de oudergeleding van de GMR is ondertekend en waarin uitdrukkelijk is gesteld dat men tegen overname door de Onderwijsstichting G is omdat het geen islamitisch schoolbestuur is, in combinatie met de brief van 23 mei 2007 waarin wordt aangedrongen op het voeren van overnamebesprekingen met een islamitisch schoolbestuur, zijn naar het oordeel van de Commissie aan te merken als impliciete weigeringen om met de voorgestelde regeling van de gevolgen in te stemmen.

Nu de oudergeleding GMR geacht moet worden haar instemming aan het voorstel te hebben onthouden en het bevoegd gezag het geschil binnen drie maanden aan de Commissie heeft voorgelegd, is de Commissie op grond van artikel 32 WMS bevoegd van het geschil kennis te nemen en is het bevoegd gezag ontvankelijk in zijn verzoek.

Het toetsingskader

De Commissie stelt voorop dat de opheffing per 1 augustus 2007 van de drie scholen van het bevoegd gezag voor de Commissie een gegeven is: de beëindiging van de bekostiging van de F-school als gevolg van een te gering leerlingenaantal en het definitieve besluit van het bevoegd gezag van 10 mei 2007 om de scholen D en E te sluiten, zijn thans niet ter beoordeling van de Commissie. Overigens is het de Commissie niet gebleken dat de GMR tegen dit besluit een vordering heeft ingediend als bedoeld in artikel 36 lid 1 WMS.

De beoordeling van de Commissie is aldus beperkt tot de voorgestelde regeling van de gevolgen van de opheffing van de scholen voor de ouders en leerlingen.

Op grond van artikel 32 lid 3 WMS dient de Commissie te beoordelen of de oudergeleding GMR in redelijkheid tot het onthouden van instemming heeft kunnen komen of dat sprake is van bepaalde zwaarwegende omstandigheden die het voorstel van het bevoegd gezag rechtvaardigen.

De voorgestelde regeling van de gevolgen van de opheffing voor ouders en leerlingen

Ter zitting heeft de Commissie uitgebreid aandacht besteed aan de wijze waarop het bevoegd gezag het voorstel tot regeling van de gevolgen ter kennis van de oudergeleding GMR heeft gebracht en daarvoor instemming heeft gevraagd. Daaruit is de Commissie gebleken dat het bevoegd gezag de gevolgen voor leerlingen/ouders heeft geagendeerd voor de overlegvergadering van 23 mei 2007 en dat het bevoegd gezag de oudergeleding eerst ter vergadering mondeling om instemming heeft verzocht. Daarbij is de voorgestelde regeling besproken zonder dat deze eerst door het bevoegd gezag schriftelijk aan de oudergeleding ter kennis was gebracht. Het verslag van deze vergadering vermeldt dat de voorzitter de oudergeleding heeft gevraagd om binnen een week aan te geven of zij instemt met het herplaatsingsplan van de leerlingen.

Hoewel de WMS niet voorschrijft dat het bevoegd gezag zijn instemmingverzoek en het te nemen besluit waarop dit betrekking heeft, schriftelijk formuleert, is de Commissie van oordeel dat de gebruikelijke schriftelijke communicatie vanuit een oogpunt van zorgvuldigheid wel in de rede ligt. Uit

de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting is voor de Commissie echter aannemelijk geworden dat de oudergeleding GMR op grond van het gevoerde overleg reeds vóór de bijeenkomst van 23 mei 2007 op de hoogte was van de regeling met betrekking tot de inschrijving van leerlingen ingeval van opheffing van de scholen, zoals deze ter vergadering van 23 mei 2007 mondeling ter instemming is voorgelegd. De oudergeleding GMR heeft zich in haar verweerschrift ook niet op het standpunt gesteld dat die regeling haar op 23 mei 2007 onvoldoende bekend zou zijn geweest.

Onder deze omstandigheden oordeelt de Commissie dat de oudergeleding GMR door het achterwege laten van een schriftelijke formulering van het instemmingsverzoek en van het te nemen besluit met betrekking tot de regeling van de gevolgen voor ouders/leerlingen, in dit geval niet in haar belangen is geschaad. Daarom vormt dit punt voor de Commissie geen grond om te oordelen dat de oudergeleding in redelijkheid tot het onthouden van instemming heeft kunnen komen.

Uit de brief van 29 mei 2007 blijkt dat de oudergeleding zijn instemming onthoudt omdat zij hecht aan overname van de scholen door een islamitisch schoolbestuur. In haar verweerschrift geeft de oudergeleding aan dat de ouders hechten aan waarborging van de identiteit van het islamitisch onderwijs en dat dit gerealiseerd kan worden door de huidige gebouwen te bestemmen als dependances van de I-school. Pas als het bevoegd gezag een regeling voorlegt waaruit blijkt dat het zich inzet voor een oplossing die de ouders wenselijk vinden, kan het rekenen op instemming van de oudergeding, aldus het verweerschrift.

Het argument dat de scholen zouden moeten worden overgenomen door een islamitisch schoolbestuur betreft primair het besluit de scholen op te heffen. Zoals hierboven reeds aangegeven is het opheffingsbesluit van 10 mei 2007 voor de Commissie een gegeven dat haar thans niet ter beoordeling staat.

Het argument dat het bevoegd gezag zou dienen mee te werken aan een regeling waarbij de huidige schoolgebouwen bestemd worden als dependances van de I-school, betreft wel de gevolgen van de opheffing van de scholen voor zover daarmee bedoeld wordt dat het bevoegd gezag zich dient in te spannen dat na de opheffing van de scholen de gebouwen de bedoelde dependances van de I-school worden.

Zoals de oudergeleding zelf in haar verweerschrift heeft aangegeven ligt de door de ouders voorgestane oplossing in de bevoegdheidsfeer van de I-school en de gemeente. Het bevoegd gezag heeft ter zitting ook gemeld dat terzake besprekingen worden gevoerd. Nu de staatssecretaris van mening is dat de I-school niet voldoet aan de door haar in de subsidiebeschikking gestelde randvoorwaarden waaraan een overnamekandidaat dient te voldoen, kan naar het oordeel van de Commissie redelijkerwijze niet van het bevoegd gezag gevergd worden dat het een regeling voorstelt die er in feite op neer komt dat de scholen opgaan in de I-school.

Niettemin kan de Commissie er enig begrip voor opbrengen dat de oudergeleding van de GMR, gelet op het hevige verzet van de ouders tegen de sluiting van de scholen, er niet voor heeft kunnen kiezen formeel in te stemmen met de voorgestelde regeling die een rechtsreeks uitvloeisel is van de omstreden sluiting.

Maar als dit voor de Commissie al reden zou zijn om te oordelen dat de oudergeleding in redelijkheid tot het onthouden van instemming heeft kunnen komen, zijn er voldoende zwaarwegende omstandigheden die het voorstel van het bevoegd gezag rechtvaardigen.

De sluiting per 1 augustus 2007 is immers een feit omdat er geen haalbare alternatieven zijn: er is geen geschikte overnamekandidaat gevonden en uit het financieel rapport van KPMG blijkt dat een doorstart van de scholen zou leiden tot faillissement. De regeling die de herplaatsing van de A-leerlingen onder deze omstandigheden structureert, is daarom passend. Tegen de voorgestelde regeling als zodanig zijn, behoudens het hierboven behandelde argument met betrekking tot de bestemming van de gebouwen als dependances voor de I-school, door de oudergeleding geen bezwaren ingebracht.

4. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen stelt de Commissie bindend vast dat het voorgenomen besluit van het bevoegd gezag met betrekking tot de gevolgen van de opheffing van de scholen voor

ouders en leerlingen, mag worden omgezet in een definitief besluit.

Aldus gedaan te Utrecht op 25 juni 2007 door mr. Chr.H. Stokman-Prins, voorzitter, mr. W.P. van Lammeren en W.A. Vink, leden, in aanwezigheid van mr. H.E. Mertens, secretaris.

mr. Chr.H. Stokman-Prins
voorzitter

mr. H.E. Mertens
secretaris